

Saizhu Hu

Utracone i dodane w tłumaczeniu:

Analiza korpusowa chińskich klasyfikatorów liczbowych w tłumaczeniu pomiędzy
jęz. chińskim a jęz. angielskim

Streszczenie (polski)

Niniejsza rozprawa ma na celu badanie korpusowe chińskich klasyfikatorów liczbowych, elementów występujących między liczebnikami lub zaimkami wskazującymi a rzeczownikami, w tłumaczeniu między jęz. chińskim (mandaryńskim) a jęz. angielskim. Podczas gdy klasyfikatorom liczbowym w jęz. chińskim poświęcono w ostatnich dziesięcioleciach znaczną uwagę, przeprowadzono stosunkowo niewiele badań nad ich funkcjami semantycznymi w oparciu o dane korpusowe i ich reprezentacją w tłumaczeniu na język angielski, szczególnie w odniesieniu do ich funkcjonalności. W niniejszym opracowaniu pokazuję, w jaki sposób chińskie klasyfikatory liczbowe i inne elementy frazy nominalnej przyczyniają się do jej znaczenia i do jakiego stopnia odpowiadają one ekwiwalentnym elementom w tłumaczeniu na język angielski w oparciu o ich funkcje semantyczne i pragmatyczne. W celu rozwiązania powyższych problemów przeprowadzono zarówno badania ilościowe, jak i jakościowe, w oparciu o trzy samodzielnie utworzone wyspecjalizowane chińsko-angielskie korpusy równoległe zawierające 6700 par chińsko-angielskich fraz rzeczownikowych bez przymiotników, 523 par chińsko-angielskich fraz rzeczownikowych liczebnikowych z przymiotnikami oraz 645 par wyrażen rzeczownikowych pochodzących z pięciu rozdziałów powieści *The Three-Body Problem* autorstwa Liu Cixin.

Opierając się na częstości występowania i kolokacjach chińskich klasyfikatorów liczbowych, niniejsze badanie pokazuje, że różne typy klasyfikatorów używane są w sposób komplementarny i mogą być uporządkowane pod względem różnych stopni w ramach 'hierarchii indywiduacji'. Pokazuję również, że klasyfikatory liczbowe wnoszą dodatkowe znaczenia ilościowe i jakościowe do fraz rzeczownikowych, inne niż oznaczanie cech semantycznych desygnatów nominalnych. Co więcej, pokazuję, że klasyfikatory mogą być referencyjne w różnym stopniu w zależności od tego, jak bardzo są utrwalone w kolokacjach z rzeczownikami, oraz że na znaczenie wyrażenia klasyfikującego mają wpływ znaczenia jego części składowych.

Jeśli chodzi o tłumaczenie chińskich klasyfikatorów liczbowych, badanie pokazuje, że do wyrażenia równoważnych znaczeń w jęz. angielskim używane są takie elementy, jak kwantyfikatory, liczba mnoga, przedimki i wyrażenia wskazujące, rzeczowniki oraz zaimki. Badanie pokazuje, że funkcje semantyczne chińskich klasyfikatorów liczbowych rzadko znajdują odzwierciedlenie w tłumaczeniu na język angielski. Na przykład, funkcja polegająca na indywidualizacji rzeczowników jest odzwierciedlona w języku angielskim tylko w ograniczonej ilości kwantyfikatorów używanych z rzeczownikami niepoliczalnymi lub w liczbie mnogiej w przypadku rzeczowników policzalnych. Funkcje semantyczne dotyczące różnicowania desygnatów i przypisywania im cech afektywnych znajdują odzwierciedlenie w tłumaczeniu na język angielski tylko w niektórych kwantyfikatorach i rzeczownikach. Badanie pokazuje również, że w porównaniu z funkcjami semantycznymi, funkcje dyskursywne chińskich klasyfikatorów liczbowych mają większe prawdopodobieństwo na odzwierciedlenie w tłumaczeniu na język angielski. Angielskie przedimki i wyrażenia wskazujące mogą być używane do wyrażania określoności i referencyjności związanych z funkcją 'reference management', podczas gdy rzeczowniki i zaimki mogą być również używane do wyrażania funkcji związanych z 'reference management' a także 'reference identification' oraz 're-presentation of referents'.

Wyniki te przyczyniają się do lepszego teoretycznego i empirycznego zrozumienia chińskich klasyfikatorów liczbowych. Niniejsze badanie pokazuje, że klasyfikatory ogólne są używane jako klasyfikatory domyślne do kategoryzowania referentów jako osobowe vs. bezosobowe lub ożywione vs. nieożywione, podczas gdy klasyfikatory specyficzne służą do oznaczania cech specyficznych referentów. Ponadto badanie to pokazuje, że klasyfikator ogólny *gè* zastępuje klasyfikatory specyficzne w kolejnych odniesieniach do danego referenta ('reference management'), podczas gdy klasyfikatory specyficzne są używane do anaforycznego śledzenia referencji i do ujednoznaczniania pomiędzy wcześniej wymienionymi referentami. Wyniki pokazują różne stopnie gramatyzacji klasyfikatorów ogólnych i specyficznych, a tym samym przyczyniają się do badań nad typologią klasyfikacji nominalnej. Ponadto w badaniu wykazano wpływ obecności klasyfikatorów liczebnikowych na dobór rzeczowników i przymiotników oraz na interpretację liczebnika *yī* 'jeden' jako wyznacznika nieokreśloności. Pomimo tego, że klasyfikatory liczbowe są semantycznie skorelowane z rzeczownikami, istnieją dwukierunkowe ograniczenia w wyborze klasyfikatorów liczbowych i przymiotników. Klasyfikatory liczbowe wymuszają również nieokreśloną

interpretację liczebników. Wyniki te przyczyniają się do badań empirycznych nad kognitywnymi mechanizmami przetwarzania języka w odniesieniu do funkcji pragmatycznych klasyfikatorów w języku chińskim oraz w innych językach posiadających klasyfikatory. Ilustruję również różne formy używane w tłumaczeniu na język angielski w celu wyrażenia znaczeń chińskich klasyfikatorów liczbowych i ich funkcji. Te analizy kontrastywne rzucają nowe światło na akwizycję chińskich klasyfikatorów liczbowych i ekwiwalentnych form w języku angielskim przez użytkowników zarówno języków nieposiadających i posiadających klasyfikatory.